

A mezei szegfűgomba (*Marasmius oreades*) parazitizmusa

Korábban, mikor szakellenőr lettem, egy érdekes kísérletet hajtottam végre úgy, hogy akkor még magam sem tudtam ennek számomra későbbi jelentőségéről.

Az időjárásnak köszönhetően, temérdek mezei szegfűgombát vizsgáltam a háznál, amelyek a helytelen gyűjtés végett (férgesség) több esetben is kobzásban végeztek.

Egy idő után úgy döntöttem, hogy hátraviszem a füvesített, tápanyagban dús kertrészbe és szétszórom ezeket a termőtesteket, hátha lesz valamilyen eredménye. Aztán néha már lusta voltam átvinni így egy-egy marékkal kidobtam a ház elé, ahol kocsival is meg szoktam állni.

Ezt a területet három-négy éve betonozásból megmaradt sóderrel töltöttem fel kocsibeállónak, amely már kezdett ugyan humifikálódni és elgazosodni, de ettől függetlenül nagyon-nagyon messze volt a nitrogénben gazdag, trágyázott talajtól, amelyet a mezei szegfűgomba az irodalmi adatok alapján igényelne.

Ezt követően elmúlt kb. egy-két év és egy szép napon azt vettem észre, dacára a talajszerkezetnek és a tápanyag ellátottságnak, valamint annak, hogy folyamatosan süti ezt a területet a nap, víz pedig kizárólag csapadék formájában jut ide, egyszer csak pár esősebb nyári nap után megjelentek a mezei szegfűgombák.

Mondanom sem kell, hogy a hátsó kertben, ahová kilószámra hordtam a férges gombákat, a mai napig nem találtam egyetlen mezei szegfűgomba termőtestet sem.

Gondoltam nesze neked boszorkánykörök vagy tündérkörök /sok különbség amúgy sincs a kettő között, csak maximum a marketing ;) /, élőhelyi leírások, megfigyelések, működik az elmélet, hogy ahová spóra jut, ott megfelelő körülmények között gomba is lesz, lehet.

Ez félig-meddig magyarázatnak tűnt a számomra is, de vajon mi lehetett abban az igen gyenge minőségű, silány élőhelyben a megfelelő körülmény, hát arra nem tudtam korábban válaszolni.

Már majdnem feledésbe merült ez a történetem, amikor később az életmód típusokat tanulmányozva olvastam, hogy Machiel Noordeloos a 2012-es *Funga Nordica*-ban a mezei szegfűgomba (*Marasmius oreades*) életmódtípusát füvek parazitájaként írta le. Ez megmozgatta a fantáziámat és elkezdtem kutakodni ebben a témában.

Így találtam rá többek közt egy érdekes publikációra, amelyben Jan Caspar és Peter Spittlerigen a *Marasmius oreades* növénypatogén életmódjáról írt részletesebben.

A cikkben foglaltak szerint a *M. oreades* cianhidrin-glioxilsav (bioszintetikus prekuzora a glicin nevű aminosav) tartalma alakul hidrogén-cianiddá. Vélhetőleg a hidrogén-cianid és prekuzora, amely a micéliumban is megtalálható vegyület, mintegy növénypatogén parazitaként teszi tönkre a fűfélék közül pl. réti perjét (*Poa pratensis*) és a vörös csenkeszt (*Festuca rubra*). A feltételezésüket a további kísérleteik szintén bizonyították.

Így már jobban értelmezhetővé váltak számomra a boszorkánykörök, amelyek nem a mutualista vagy szaprotróf életmód következményei, hanem vélelmezhetően az életben maradt, egyéb homogén fűfélék üde, konkurens szervezet nélküli zöldellése.

Ez már magyarázat lehet a sóderben élő mezei szegfűgombáim esetére is, mivel vélhetőleg a megfelelő táplálékát találta meg ezen a sanyarú helyen.

Azóta is minden indulásnál figyelem az autó mellett esetlegesen felbukkanó mezei szegfűgomba termőtesteket, hogy amennyiben újra megjelenének, akkor pontos vizsgálat céljából begyűjtsem a környező fűféléket.

A fotókon a mezei szegfűgomba (*Marasmius oreades*) és a szokásos élőhelye látható.

/Forrás: A Free Cyanohydrin as Arms and Armour of *Marasmius oreades* - *ChemBioChem* 2015, 16, 570 – 573/

